

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100395

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-03-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хвостіков Андрій Ігорович

2. Hvostikov Andriy Ihorovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 292

Назва наукової спеціальності: Міжнародні економічні відносини

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-03-2021

Спеціальність за освітою: Менеджмент організацій і адміністрування

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.055.018

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 72.15.29, 06.51, 06.71.07

Тема дисертації:

1. Розвиток міжнародних торговельно-економічних відносин аграрного сектору.
2. Development of international trade and economic relations of the agricultural sector.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню й розробці теоретичних засад, методичного забезпечення і практичних рекомендацій щодо розвитку міжнародних торговельно-економічних відносин аграрного сектору (МТЕВ). В роботі уточнено зміст міжнародних торговельно-економічних відносин аграрного сектору; побудовано логіко-структурну схему інституційного середовища розвитку МТЕВ аграрного сектору України; розроблено методичний підхід щодо визначення рівня розвитку МТЕВ в аграрному секторі; розроблено методичне забезпечення оцінювання впливу зовнішніх ринків на зміни й конкурентоспроможність продукції українського аграрного сектору; здійснено оцінку впливу чинників зовнішньої торгівлі на розвиток ведення бізнесу в аграрному секторі; визначено якість МТЕВ в аграрному секторі. Перший розділ присвячено розгляду теоретичних і організаційно-правових засад міжнародних торговельно-економічних відносин в аграрному секторі, де розкрито інституційне забезпечення розвитку міжнародних торговельно-економічних

відносин в аграрному секторі України, яке ґрунтується на логіко-структурній схемі в аграрному секторі України на глобальному, національному і корпоративному рівнях, що сприятиме розширенню міжнародних торговельних зв'язків в аграрному секторі завдяки створенню відповідних інституційних умов. На основі виокремлення ключових трендів світової економіки визначено принципові риси розвитку торговельно-економічних відносин. Запропоновано положення дисертаційного дослідження, яке передбачає розгляд торговельно-економічних відносин та забезпечення їх розвитку крізь призму інституцій, ринків і міждержавного партнерства. Розроблено базис понять, який включає експортний потенціал, інституційне середовище, конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції, якість міжнародних торговельно-економічних відносин аграрного сектора. Надано елементи сутності поняття міжнародних торговельно-економічних відносин. У другому розділі надано аналіз стану та тенденцій міжнародних торговельно-економічних відносин в аграрному секторі, де надано методичний підхід до визначення рівня розвитку міжнародних торговельно-економічних відносин в аграрному секторі, який передбачає формування сукупності показників за формами МТЕВ, ґрунтується на використанні різноманітного методичного інструментарію та передбачає розрахунок інтегральних показників розвитку МТЕВ за відповідними формами, й дає змогу визначити пріоритетні торговельні позиції в аграрному секторі й обґрунтувати перспективні експортно-імпортні операції між країнами. Запропоновано множину показників аналізу конкурентоспроможності української сільськогосподарської продукції на міжнародних ринках, яка включає оцінювання на трьох рівнях: глобальному, партнерському та національному, представленому множинами кількісних індикаторів, орієнтований на окремий продукт, який дозволяє визначати тенденції змін і розробляти заходи з підвищення конкурентоспроможності. У третьому розділі запропоновано методичне забезпечення розвитку МТЕВ в аграрному секторі, в рамках якого розроблено методичне забезпечення оцінювання впливу зовнішніх ринків на зміни та конкурентоспроможність українського аграрного сектору, яке включає закономірності й закони розвитку ринку, що запропоновано здійснювати за множиною таких показників як: ціни, обсяги виробництва, експорт-імпорт товару за конкретними країнами, споживання на внутрішніх ринках країн-експортерів і країн-імпортерів, кількість світових експортерів-конкурентів, кількість основних світових імпортерів-споживачів, розміри митних тарифів для ввезення, обсяги квот для безмитного ввезення, обсяги тимчасових квот, обсяг запасів країн-експортерів і країн-імпортерів. Розроблено методичне забезпечення впливу чинників зовнішньої торгівлі на розвиток торговельно-економічних відносин в аграрному секторі, яке передбачає детермінацію ключових зовнішніх і внутрішніх факторів по відношенню до національної економіки, ранжування й оцінюванні яких дозволило виявити найбільш загрозливі й найбільш перспективні для забезпечення активізації експортної діяльності аграрного сектору України. Надано методичне забезпечення оцінювання якості МТЕВ в аграрному секторі, яке містить у підґрунті метод нечітких множин, з використанням якого стає можливим врахувати у дослідженні рівень розвитку МТЕВ, сальдо зовнішньої торгівлі, темп зростання товарообігу, наявність міжвідомчих органів двостороннього співробітництва, що дає змогу визначати стратегічні пріоритети й обрати інструменти управління торговельно-економічними відносинами в розрізі міжпартнерських відносин України. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що теоретичні й методичні положення роботи доведено до рівня конкретних методичних рекомендацій щодо реалізації напрямів розвитку МТЕВ аграрного сектору. Практичне значення одержаних результатів підтверджується довідками про впровадження на ТОВ «ХАРПРОД» (довідка № 200/1-20 від 12.06.2020 р.) і ТОВ («УРСК») (довідка № 112/1-3 від 10.02.2019 р.).

2. The thesis is devoted to substantiation and development of theoretical bases, methodical maintenance and practical recommendations concerning development of the international trade and economic relations of agrarian sector. The content of international trade and economic relations of the agricultural sector is specified in the work; the logical-structural scheme of the institutional environment of the international trade development and economic relations in the agrarian sector of Ukraine is constructed; a methodical approach to determining the level of ITEC in the agricultural sector has been developed; methodological support for assessing the impact of foreign markets on changes and competitiveness of products of the Ukrainian agricultural sector has been developed; the impact of foreign trade factors on the development of doing business in the agricultural sector has

been evaluated; the quality of ITEC in the agricultural sector is determined. The first chapter is devoted to the theoretical, organizational and legal principles of international trade and economic relations in the agricultural sector, which reveals the institutional support for the development of ITEC in the agricultural sector of Ukraine, based on the logical and structural scheme in the agricultural sector at the corporate level, which will contribute to the expansion of international trade relations in the agricultural sector through the creation of appropriate institutional conditions. Based on the identification of key trends in the world economy, the basic features of the development of trade and economic relations are identified. The provisions of the dissertation research are offered, which provides for the consideration of trade and economic relations and ensuring their development through the prism of institutions, markets and interstate partnership. A base of concepts has been developed, which includes export potential, institutional environment, competitiveness of agricultural products, quality of ITEC of the agricultural sector. The elements of the concept essence of international trade and economic relations. The second chapter provides an analysis of the state and trends of ITEC in the agricultural sector, which provides a methodological approach to determining the level of ITEC in the agricultural sector, which provides the formation of a set of indicators provides for the calculation of integrated indicators of ITEC development in the appropriate forms, and allows to determine the priority trade positions in the agricultural sector and to justify promising export-import transactions between countries. A set of indicators for analyzing the competitiveness of Ukrainian agricultural products in international markets is proposed, which includes evaluation at three levels: global, partnership and national, represented by a set of quantitative indicators, focused on a single product to identify trends, develop measures to increase competitiveness. The third chapter offers methodological support for the development of international trade and economic relations in the agricultural sector; a methodological support for assessing the impact of foreign markets on change and competitiveness of the Ukrainian agricultural sector is developed, which includes patterns and laws of market development, which is proposed for many indicators such as: prices, export-import of goods by specific countries, consumption in domestic markets of exporting and importing countries, number of world exporters-competitors, number of main world importers-consumers, volumes of quotas for duty-free import. Methodological support for the influence of foreign trade factors on the development of trade and economic relations in the agricultural sector was developed, which provides the determination of key external and internal institutional component factors in relation to the national economy, ranking and evaluation which allowed to identify the most threatening and most promising ones to ensure the intensification of export activities in the agricultural sector of Ukraine. Methodological support for assessing the quality of ITEC in the agricultural sector was given, which contains the method of illegible sets, using which it is possible to take into account the level of ITEC, foreign trade balance, the presence of interagency bodies of bilateral cooperation, which allows to determine strategic priorities and choose tools for managing trade and economic relations in terms of inter-partner relations of Ukraine. The practical significance of the obtained results is that the theoretical and methodological provisions of the work are brought to the level of specific methodological recommendations for the implementation in ITEC in the agricultural sector. The practical significance of the obtained results is confirmed by certificates of implementation at LLC "HARPROD" (reference № 200/1-20 from 12.06.2020) and LLC ("URSK") (reference № 112/1-3 from 10.02.2019).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Москаленко Наталя Олександрівна

2. Moskalenko Natalia Oleksandrivna

Кваліфікація: к.е.н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Тетяна Миколаївна

2. Melnyk Tetyana Mykolaivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобилянська Алла Валеріївна

2. Kobylianska Alla Valeriyivna

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малярець Людмила Михайлівна

2. Maliarets Liudmyla Mykhailivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пархоменко Наталія Олександрівна

2. Parkhomenko Nataliia Oleksandrivna

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шталь Тетяна Валеріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шталь Тетяна Валеріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.